

Előfizetési díj:
Helyben:
félre 3 frt 40 kr.
negyedre 1 „ 80 „
Postán küldve
félre 4 frt 40 kr.
negyedre 2 „ 20 „
Egyes szám 10 kr.

ALFÖLDI HIRLAP

Megjelenik hetenként 8-szor; két fón, szerdán és szombaton este.
Szerkesztői s kiadóhivatal-szállása **Csapó-utcán a Dobray-háznál 9-dik sz. a.**

Hirdetmények díja: 5 hasábos petisorsát 5 kr.; többzori vagy terjedelmes hirdetéseknel arányos adatik. A lap-kiadóhivatala a Dobray-háznál és **Telegdi K. Lajos** könyvkereskedése; **Pesten: Zeisler M.** irodája király-utca 47. sz. a. Lang Lipót, „Internationale Annoncen-Expeditioja”; **Bécsben:** Hasenstein és Vogler; Oppelik A.; Naffles Hermann; Mosse Rudolf.

Debreczen vasuti összeköttetéseinek a fejlesztése.

Lapunk közelebbi számában az arra vonatkozó adatokat közöltük: hogy míg a debreczeni vasuti állomás forgalmi és üzleti állapota folyvást nagymértékben emelkedik, azzal ellenkezőleg a vasuti és postai közlekedés nem hogy gyorsult és többített volna, hanem az folyvást a régi állapotban csammog; sőt a posta-vonattal megérkezése még későbbre tértetett hátra. A lapunk 127 dik számában közölt adatok szerint az összes tiszavidéki állomásokon Debreczenben van a **legnagyobb** személy- és teherforgalom; és azon személy- és teherforgalom 1870. s 71. években: ugy a személy, mint a teher szállításnál a Debreczenben felvett s ide érkezett személy és teher tekintetéből több mint 25 százalékkal többülve emelkedett; és mégis a debreczeni vasuti állomás közlekedésének a gyorsítása nem hogy előre, de inkább hátra mozdított.

A debreczeni állomáson 1870 ben felvett polgári és katonai személy 69,561 s ezekkel vitetett a podgyász és gyorsvonat; — teher pedig feladatott itt, vagy ide érkezett 124,851,847 font; s így ezen állomáson a tiszavidéki vasut pénzára összesen 596,708 forintot vett be.

1871-be már 93,562 polgári és katonai személy vettetett fel; a kikkel együtt még a podgyász és gyorsvonat szállított; ezeken kívül rendes teherként ezen állomáson adatott fel, vagy ide érkezett: 196 793 527 font; ugy hogy ez évben már ezen állomás bevétele 890,320 frtra házott fel.

És így a debreczeni állomáson bevettek 1870 ben naponként egyre-másra körülbelül 2000 ftot. 1871-ben pedig már 3000 ft körül; 1870 ben egyre-másra naponként mintegy 200. — 1871-ben pedig mintegy 300 utazó vettetett fel a debreczeni állomáson és körülbelül ugyanannyi érkezhetett ide, habár a kassa-miskolc-pesti és kassa-oderberg-bécsi vonalak is megnyiták idő közben.

És mégis a Tiszavidéki vasut igazgatósága épen nem gondolkodik arról: hogy a Debreczenből és Debreczenen át utazó személyeket **legalább a meggyorsított menet** előnyében részesítse.

Most, miután a Tiszavidéki vasut több állomási számára utasokat tömegesen szállító melette eső vasutvonalok: az Észak-keleti, Keleti és Első Erdélyi vasutaknak egész nagy hálózatai adatának a közforgalomnak, nagyon ideje már, hogy a Tiszavidéki vasuton legalább Debreczen és Czegléd közt gyors járásu vonatok rendeztessenek be; mert ez által érhető

az el, hogy főképen az Észak-keleti vasut utasai ne kerüljék el a Tiszavidéki vasut fő vonaltestét.

Az ilyen gyorsvonatok kezdetben hetenként kétszer közlekednének, éspedig Pest és Debreczen s Debreczen és Pest közt, a mint az már a pest-szeged-temesvár-bazási vonalon több év óta történik.

Debreczen és Pest közt is, egyelőre csak két gyorsvonat lenne felállítandó; éspedig a következő módon: Debreczenből Czeglédre hetenként azon a két napon, a melyen a bazási gyorsvonat jár. Tudniillik kedden és szombaton déli 1/2 egy órakor indulna Debreczenből a gyorsvonat, a mely Czeglédre 4 óra 30 percre érkezne meg; s Czeglédről, a Bazásról oda érkező gyorsvonattal, 5 órakor tovább menne Pestre; s hova aztán megérkezhetné 6 óra 45 perckor; és így kivált nyáron át olyan világos időben lenne ott, hogy a Debreczen felől jövő utas még sok dolgát elvégezhetné, színházba is mehetne stb.

A mostani lassu menetrend szerint a mikorra a Debreczen felől jövő utas bevergődik Pesten szállására, akkor már elmulik a kilencz óra, ugy este, mint reggel.

Pestről Debreczenbe a gyorsvonat hasonlóképp hetenként kétszer járhatna, u. m.: hétfőn és szerdán; éspedig indulna egyenesen Pestről reggeli 6 órakor; — így Debreczenben lehetne 11 óra 50 perckor;*) és így a mely utas még az nap Kassa, vagy Sziget felé tovább akarna utazni, három órányi ideje jutna Debreczenben dologának elvégzésére.

Most is igen sok kereskedő ugy jön be Szabolcs- és Szatmármegyékéből Debreczenbe: hogy délre érkeznek meg, s a délutáni 4 óra tájban induló vonattal már ismét haza utazzik.

Ajánljuk a Tiszavidéki vasut igazgatósága gondoskodó figyelmébe a gyorsvonatok létesítése iránti javaslatunk megkísérletét; minthogy főképp ez által vivhat ki a Tokajtól és Szigettől Debreczenen át irányzott vonatok használása végett előnyököt.

A bécs-pesti gyorsvonatok is előbb kevésbé valának népesek; most pedig már két gyorsvonat közlekedik naponként Pest és Bécs közt és megforditva.

mindnyájan beteresztették. A sorshuzás 1873. évi janu hó 20-dikán leend.

△ A helybeli közegészségügyi állandó szakbizottság nak a városi tanáchoz beteresztett jelentése szerint az több, egészségügyi tekintetben igen czél szerd intézkedéseket tett.

△ A kapitányi hivatal új helyiségei a Komáromi háznál a lehető csinnal és tisztasággal vannak berendezve, s a nevezett hivatal működését azon a helyen nov. hó 4-dik napján kezdi meg. Az említett épület homlokzatán kivül a közönség kényelméül a hivatal „czime” fel fog iratni.

△ Egy 13. éves leány más nevében egy helybeli mester embertől 5 frt kölcsönt kért, az illeto szoban gyanakodva a leányra, utána ment, hogy csakugyan az ő jóemberéhez viszi e a pénzt; s így rá jött, hogy a leány még csak nem is azon utcában levő házhoz ment. A kölcsönadó a csalót megfogván, a rendőrségre vitte fel.

△ Hétfőn reggel egy kis fiut egy czegléd-utcán lévő száraz malom összetört.

— Patay Istvánra Szoboszlón szavazott 1238, Thuryra 1114; s így a szavazattöbbség 124.

△ A városi mérnöki hivatal több helyen a városban a gyalogjárdákat, melyek még eddig követ soha sem láttak, köveztetni. Felhívjuk azonban figyelmét egy, még eddigéig figyelmét elkerült helyre, a mely pedig a naponkénti temetések, s a sertés-, szén-, bor- és bor-vásárokbá járók nagy száma által folytonosan igénybe van véve; értjük: szent-Anna-utca végén a Kövesdi féle ház szegletétől a Reich-féle ház szegletéig a szekéruvon átvivó gyalogjárdát, a hol térdig erő sárban kell a közönségnek átgázolni. Az utcabiztosok már több ízben jelentették azon bajt, hanem még eddig sikertelenül; tehát a szem-től fönérnök ne felejtkezzen meg azon átjárás helyreállításáról sem.

— Színházi szemle. Szomban, okt. 26-kán előszór: „Utolsó próféta és Jeruzsálem pusztulása” eredeti tragodia 5 felvonásban a Talmud után írta Dux Adolf. A darab meséjének az a feladata: hogy előtüntesse, azon hatalom iránti versengést s belviszályt, mely az izraeliták országában uralkodott, akkor, midőn Titus a zsidók országa megbódítására hadseregével megjelent. A darab főszemélyei: a rabbi, — Ben Simson, a ki a fejedelmi hatalmat magához ragadta, s a rabbi neje, a ki dühösen szerelmes Ben Simsonba. Legjobb alakította Temesvári a rabbit; Lukacsiné elég hű színezetű beleléssel személyesítette a szenvedélyes szerelmű hűtlen nőt. Barátosi mostanában mindig a kitünőbb szerepek egyikét játszotta és szerepet nem ejti ugyan el, de azoknak teljesen helyesen való alakításához nem bir még elégséges routinnal; és alakítá-

Debreczeni napló.

△ A jövő 1873 évi ujonevezés alkalmával sor alá jövendő s 1853 évben s ületett hadköteles kifjakk anyakönyvi névjegyzékét az illeto egyházi hivatalok már

*) A pest-szeged-temesvári gyorsvonat este 9 óra után indul Temesvár felé s reggeli 5 óra 21 perckor van Temesváron s így 41 vasuti mértföldet 8 óra alatt teszi meg.

TÁRCZA.

Petrarca és Laura.

(3-dik közlomeny.)

„A szép Laurának briliáns szemei valának s gyöngéd pillantása; szája csak gyöngyöket és rózsákat tüntetett elő, arca inkább kerek mint tojásdad vala; fekete szemöldökei, szőke haja, bőre vakító fehérségű, arczsine élénk, termete finom, karcsu és könnyed, vállai, kezei, ujjai, lábai bámulásra méltók; járása nemes, méltóságos, kifejezése mennyei tekintete szelidséggel, vidámsággal, ártatlansággal teljes; egész személyn a legcsábítóbb bábaj uralkodott. Nem lehet valami angyalibb, mint arczkifejezése, valami bájozóbb, mint szavának hangja.” Laurának ez arczképét Petrarca rajzolta így le; s életének minden szakában így dicsőíti.

Laura felette áll minden nőnek senki sem hasonlítható hozzá; ha az ember őt nézi, minden más elenyészik mellette. „Láttam a földön angyal alakját s égi szépségét, melyhez nincs hasonló e világon; emléke édes és fájdalmas nekem; az, a mit máshol látok, csak álom, arnyék és üst. Láttam sirni két szép szemét, melyet irigyelhet a nap, s hallottam sóhajtvá kijejteni szavakat, melyek meg tudnák mozdítani a hegyeket s megállítani a folyamokat; a szerelem a bölgyeket s a bátoroság, a szánalom, a fájdalom, ő sirván bájosabb hangversenyt képeztek, mint a melyet a világban hallhatni; s a világ ép oly áhitatosan figyelt az isteni harmóniára, hogy nem láthatta az ember egy ágon sem megmozdulni a levelet; az egész lég s a szelek meglágyultak tőle.

Petrarca, a szegény menekült, csak két szép tájat látta Provencezban: Avignonét és a vauclusei forrást. E forrás tiszta vízében szeretett fürdeni Laura. „Tiszta, friss és édes habok, melyekben gyöngéd tagjait fürösztötte az, ki nekem egyetlen nőnek látszik a világon; szerencsés ág, melyre támaszkodott; füvek és virágok, melyeket ékes ruhája angyaltiszta keblére szoritott; balsamos lég, melyben Amor tanyázkodott, mikor szép szemeinek egy pillantásával megnyitotta szívemet, halljátok mind panaszaimat és utolsó szavaimat.”

Szomoru és nemes áldozata egy égő és reménytelen szerelemnek, Petrarca halmi óhajta. „Ha sorsom, ha az ég rendelése az, hogy a szerelem fogja be szememet, legalább szerencsétlen testem itt legyen eltemetve köztetek, s hogy terbétől szabadult lelkem visszaköltözzék előbbi lakására.”

Egyetlen reménye, hogy Laura meglátogassa majd sirját. „Lesz még oly idő, mikor e kegyetlen szépség meg fogja látogatni e magányt. Ismét látni fogja e helyet, hol egy szerencsés napon reám vetette szemeit, gyöngéd pillantásai örömmel szállnak majd ide; hanem, óh fájdalom! nem lát majd egyebet, mint egy kis földet, és port a sziklák közé vetve; akkor majd a szerelem által meghatva oly lágyan fog sohajtvani, hogy megnyeri bocsánatomat, és szép látványlával törülgetvén szemeit, az eget, magát megindítja szerelmé.”

A vauclusei forrás mellett, fűzfák és borostyánok árnyában fejlík ki Laura és Petrarca kis drámája. „E lombokról — folytatja a költő — virágosó hullt ölébe; ő szerényen ült annyi dicsőség közepette; virágok szállingóztak ruhájának fodrain, mások szőke fürtein, melyek akkor gyöngyökkel ékesített sima aranyhoz hasonlítottak: némelyek betakarták a föl-

det, mások a habokon lebegtek, mások meg könnyedén szálldogálva a levegőben, mondani látszóttak: — Itt a szerelem uralkodik.

„Hányszor nem mondtam akkor, bámulástól meglepetve: Kétségkívül az égben született; isteni alakja, arca, szavai s édes mosolya ellejejtettek velem mindent, a mi nem ő; e lelkesültég annyira elragadott, hogy sohajtvá mondtam: Hogyan vagyok itt és miképp jöttem ide? Azt hittem, az égben vagyok.”

Laura előbb halt meg mint költője, ki őt édes dalban siratta meg, a miként előbb dicsőítette életét. Minden szelid és szomoru a szerelem gyötrelmei által hányatott létben. (Vége köv.)

Vegyes.

— Tenger a latti vasut. Számos terv merült már fel ez iránt, minden tervek azonban egyelőre csak tervek maradtak s most egy harmadik terv merült fel: vasut a tenger fenekén! A terv készítője Horeau Hector francia mérnök s a merész szabásu mű tulajdonképen egy 20 angol mértföldnyi vascsőből állana, mely a két parttól lejtősen feklődne a közepig, ugy hogy e pontig a vasutvonalat magától futna, innen pedig ki a másik végpontig hajtathatnék. E terv kivitele esetében a bajózás nem akadályoztatnék, csak világító tornyok építettének a vasut mentében annak jelzésere, hogy ott a hajók horgonyt ne vessenek, mert ez által a vasut-cső sérülést szenvedhetne. Szerencsésebb lesz-e ezen terv, mint a többiek, az még kérdés.

— Régi adoma. Egy poroszországi lelkész parochiája régi iratai közt kutatva, kideríté, hogy a mult században a berlini udvar a plébániát látványban részesíté. Ennek eredetét a következő történetben találta meg. A mult század derekán egy rendkívüli boszú lelkész volt a faluban. Nagy Frigyes híret vévén

sának hátrányára van az is, hogy nem tud kellő csinnal öltözködni. Temesvári, Lukácsiné és Szakál Róza többszöri kihívásban részesültek; s a támlásszékek s karzat meglehetősen megvalának telve.

Vasárnap, okt. 27 kén bérlétszűnetben e szinpadon először Szigetvár összeomlása új diszletével: „A szigetvári vértanúk” eredeti szomorujáték 5 felvonásban írta Jókai Mór. Zrínyit Temesvári méltóságjeljesen, Annát Lukácsiné megható bensőséggel, Szelimet Barátosi türethetleg személyesítették. A Temesvári és Lukácsiné alakításainak az a legnagyobb hiánya: hogy az ő hanghordozásuk nem természetes, hanem egyénileg modoros; s e miatt nem tudják a szerepek társalgási és szavallási sajátosságait s indulat kifejezéseit művészi természetességgel előtűntetni. Ezen hiányon főképp Lukácsiné még segíthetne az által, ha a vontatottan éneklő modoros szavallástól igyekszik magát elszakítani. — A színház ma szokatlanul megtelt. A régi árak mellett a tele színház bevétele a múlt évben 500 frt körül volt; most miután az árak több mint egy harmadrésszel emeltettek feljebb, a tele színház bevételeinek 750—800 frt körül kellene lenni. Az esti bevétel 600 frton feül volt; a karzaton 450-nél, a földszinti állóhelyen 250-nél több néző férköztette be magát; leginkább a páholyok egy része maradt üresen. Az előadás kielégítően ment; a közönség a hazafias érzelmű mondatokat gyakorta megtapsolta; és végül Szigetvár összeomlása nem épen rosszul lón előtűntetve. Ezen látványnak természetességét az rontotta meg főképpen, hogy az összeomlás nagy darabokat látató diszítványokkal lón előtűntetve; a mi természetellenes, minthogy az összeomlás kiébb darabokra szakadó omladékokban szokott létesülni.

Hétfőn, okt. 28 kán Csabainé második felépésével: „Végrendelet” eredeti dráma 5 felvonásban Csakóti. A Csabainé alakítási képességét, egy-játszás, mint az alak tekintetéből sokkal felülmúlta mai szerepének nehéz feladata; ez okon ő minél halványabban vala képes az özvegy grófnét előtűntetni. Legkitűnőbbben Szakál Róza játszotta Antóniát a társalgási részben; Temesváry az örülési jelenetet alakította művésziessé; Riolt Lukácsyné elég hatásosan, Lőrinczet pedig Együd a nála megszokott élnökséggel személyesítették. — A színház, bárha hétfő volt, igen kevéssé volt látogatva. — A játékrind folyvást sajtós. Most egymásután négy eredeti, és pedig három nagymérvű, hosszadalmas s e miatt ualmas tragedia adatott; s mind a négy darabban Temesváry és Lukácsyné játszottak a minél inkább kibábil, ezért leginkább kifárasztó pathetikus szerepeket; s így éneklők alig juthat idejük azon nagy szerepeknek behatolóbb tanulmányozására. — Ha elgondolja a néző azt: hogy a legtöbb opera tag egy hónapban alig hallható egyszer, kénytelen megsajnálni azon drámai tagokat, a kik a hétnek szinte minden napján rendkívül sok erőfeszítést igénylő nagy szerepekben küzködnek a szinpadon; a mink épen az állandó színház bérlők örvendenek legkevésbé.

— Meghaltak: okt. 23 pñau. Szekeres Sándor f. 8 é. gümőkór; okt. 24. pñau. Kecskés András gubás 50 é. tüdővész; okt. 25. csapó. Molnár Péter napsz. f. Sándor 1 1/2 é. vörheny; vargau. Tóth János f. András 4 1/2 é. hólyagbimlő; csapó. Kalmár Zsuzsanna hajadon 50 é. tüdőorvadás; pñau. Mohácsi Bálint földm. l. Juliánna 3 é. vörheny; okt. 26. közkór. ház Komáromi János 67 é. vízkór; csepléd. öz. Szilágyi Mihályné l. Juliánna 9 é. vörheny; pñau. Halász Sándor asztalos 32 é. tüdőorvadás.

ennek, kihajtatott a faluba és a mezőn meglátván a lelkész oda intette hintójához. Kérdé tőle: miért nem jár lóbaton kend? — Nincs felség anyim, hogy lovat tartsak. — Miért nem tart hát szamarat. — De felség, hová legyek lábaimmal? — Ej, mit, tartson nagy szamarat (Nagy szamarának nevezték azon időben az öszvért, melyeket azonban akkor csak a királyi udvarnál, volt szabad tartani.) A lelkész erre röviden azt válaszolá: A nagy szamarak, mint felséged legjobban tudja, csak az udvarnál vannak. — Ez élces megjegyzés arra indítá a királyt, hogy öszvért küldött neki, azonfelül ellátta a szükséges tartási táppal.

— Palacky az öreg cseh történetész „Radhost” című legújabb munkájának végére egy „bécsi a nemzethez felirata függelékkel csatolt, melyben legelőbb is azon szilárd meggyőződésének ad kifejezést, hogy a „cseh nemzet joga” végre mégis győzelemre fog jutni, ezután sajnálatát fejezi ki, hogy a hatalmas szövetszéd birodalom jelszava: „a hatalom megelőzi a jogot” napról-napra mindinkább terjed s Európát nemcsak a barbarismusba visszavezetni, hanem újból vérpatakokkal is előnteni fenyegeti. — Megemlékezik az öreg, a zsidókról és róluak magyarokról is, — természetesen nem kedvezőleg; és pedig következőképp: „A magyarokra, Ausztria másik vezérő fájára e helyűt nem sok szót fogok vesztegetni. Ezen ázsiai nép a sors rendkívül kedvezése folytán elérte azt, a mi fajrokonainak és elődeinek, a bunoknak és avaroknak nem sikerült, — hogy nemsokára Európában letelepedésének ezredéves emléket fogja megünnepelelni. Most pedig még uralomra is vergődött az ősi hírű Ausztriában és minden alkalommal kimutatja avaristikus vágyait. De ha a magyarok továbbra is így foguak bánni szövetségjeikkal, mint jelenleg, és mint a csuka a poonty tóban, akkor be fog teljesedni rajtok a régi Vestor történetésnek őseikről az avarokról mondott szava, és én kezeskedem róla, hogy

Fővárosi hírek.

— A királyi udvar, a király, királyné, Gizella főhercegnő és Lipót bajor herceg és az összes személyzet, Gödöllőre költözött, hol az ősz fogja tölteni. Andrassy Gyula gr. elutazott Terézvárosra, Lónyay Menyhért pedig, ki jóságait készűl bejárni, okt. 28-án este utazik el.

— A róka vadász-társaság e hó 25-kén tartá első rendes vadászatát, melyen ő felségeik a király és királyné is megjelentek, Lipót bajor herceggel együtt. A találkozás a rakosi Páscál-malom táján volt d. e. 11 órakor, hol egész sereg veres kabátos vadász fogadá ő felségeiket, élükön gr. Andrassy Gyula és br. Wenckheim Béla miniszterekkel. Ő felségeik kocsin jöttek, de megérkezvén lóra ültek s úgy vettek részt a vadászatban.

— Strossmayer püspök és Mazuranics okt. 24-kén magán kihallgatáson fogadtattak a király által.

— Pest, okt. 28 „P. N.” írja: A magyarországi bankfiokok dotatója, mit tudjuk, fel fog emeltetni már a legközelebbi napokban. Ha csak az 1869-diki status quo állítatik vissza, a pesti piac tetemes öszszegnek jut birtokába. 1869 okt. havában, a bankenquete kiküldetése előtt ugyanis csupán Pestnek váltóbeszámítási dotátóra 23 575.000 frtot tett; a debreczeni, fiumei, nagyszabeni, brassói és temesvári fiokok hason rendelkezésével együtt 28 1/2 millióra ment; a lombardüzletre szánt dotációval együtt pedig 34 millió 89.000 frtra emelkedett. Ugyanezen időtáiban azonfelül kitalásta volt helyezve, hogy a bank további két millió ad a lombardüzlet rendelkezésére. A jelzáloghitelnek ezental nyújtott 34 milliót, mint külön szempont alá eső tételt, ezuttal csak mellékesen említjük. Ha tehát csak ezen állapot restauráltatik, a pesti piacnak csak leszámítolásra egyelőre 6—8 millióteendő folyóvá; figyelemben veendő azonban, hogy amaz idő óta az osztrák fiokok dotatója is emelkedett, s ha ezt számba vesszük, az említett összeg lényegesen nagyobbra változik. (Azzal inkább több fiokbankot kellene Magyarországon felállítani.)

— A cs. kir. Dunagőzhajózási társaság és az állam között fenálló biztosítási szerződés felbontása tárgyában a „P. L.” szerint odáig fejlődtek a tárgyalások hogy a Kerkápoly pénzügyminiszter és a társaság elnöke, báró Wodianer Móricz között szóbelileg megállapított pontozatok irásában nyújtattak be a miniszterumnak. — Legközelebb rendkívüli közgyűlés fog öszszehívattatni, melynek feladata lesz e pontozatokat jóváhagyani, és az igazgatóságot a szerződés megkötésére felhatalmazni. Ezen pontozatok nem különböznek lényegesen a két év előtt megállapítottaktól, és egyrészt felmenti az államot egy terhes kötelezettség alól, sőt az állampénztárt tetemes öszszeggel gazdagítja, mely az államnak adott kamatbiztosításokért visszafizetendő lenne; másrészt pedig, jegyzi meg a „Lloyd”, a Dunagőzhajózási a nemzetgazdaságilag egyedül helys alapra, a szabadverseny alapjára utalják, és helyre állítják a gőzhajózás természetesen fejlődési képességét.

— A bankügyben létrejött megállapodások lényege a következők részletekből áll: 1) Az egyesleges értékek megállapítása s elkerülése mindannak, ami ezt megzavarhatná. 2) A tárgyalások első sorban az osztrák nemz. bankkal kezdetűk meg; s hogy az megtörténhessenek, az osztrák nemzeti bank felhívandó, hogy magyar fiokjainak dotációját a „hadilab” előtt fenállt aránynak megfelelőleg azonnal felemelje, míg a dotatio végleges szabályozása a későbbi tárgyalásoknak tartatik fenn. 3) Mindkét részről bizottmányok küldetnek

fenállásuk második évezredének elején már nem lesz utódjuk, ki emléküket megünnepelelné, vagy megünnepelelni akarná.”

— A miniszteriumok személyzetéről a kormánylapok kimutatást közölnek. E kimutatás szerint: Mindegyik miniszteriumban volt eddig egy egy államtitkár, csak a kultusban kettő; azonban miután Joannovics államtitkár lemondott, itt is csak egy van. Miniszteri tanácsos van a pénzügynél 6, a bel- és kereskedelmi miniszteriumban 5—5, az igazságügyi és honvédelmi 4—4, a közmunka miniszteriumnál 3, a cultusnál csak 2. Oszálytanácsos van a pénzügynél 25, a kereskedelmi miniszteriumban 14, a belügynél 13, a cultus és a közmunkánál 11—11, az igazságügyi és honvédelmi miniszteriumban 9—9. Titkár van a közmunkaminiszteriumban 29, a pénzügynél 27, a belügynél 18, a kereskedelminél 17, a honvédelminél 14, az igazságügynél 12, a cultusnál 9. Fogalmazó s fogalmazósegéd van a pénzügynél 65, a közmunka miniszteriumban 45, a honvédelminél 38, a kereskedelmi miniszteriumban 35, a belügynél 29, az igazságügynél 21, a cultusminiszteriumban 16. — Az összes személyzet nagysága szerint a miniszteriumok így sorakoznak: pénzügy 124, közmunka 89, kereskedelmi 72, belügyi s honvédelmi 66—66, igazságügyi 47, vallás- és közoktatásügyi miniszterium 40 egyénel a nevezett kategóriákból. — A múlt évben elintézett ügydarak száma szerint következőleg sorakoznak a miniszteriumok: pénzügy 67,207, honvédelmi 42,679, belügy 34,600, kereskedelmi 32,146, vallás és közoktatás 31,560, igazságügy 23,585. közmunka miniszterium 22,210.

— A gyümölcsfák trágyázása. Midőn a gyümölcs már mint egy félig kifejlődött, igen ajánlatos a fa töve körül annak gyökerei felett 3—4 vagy több lyukat ásni, s azokba koronként vízzel és hamuval ve-

ki, minden egyéb részlet megvitátása és megállapítására.

— Az „Ung. Lloyd” az osztrák és magyar kormányok közt a bankkérdésben létrejött előleges egyezményből azt következteti, hogy a bécsi bank három fontos követelését elejtette, ugymint hogy Magyarország résztvegyen az ismert 80 milliónyi kölcsönben, hogy a bécsi bank szabadalma most és jövőre Magyarországra nézve érvényesnek ölsmertessék, s végre, hogy az egész monarchiában csak egyféle bankjegy létezzék. Mindezekről t. i. az egyezményben egyetlen szó sem létezik. A valuta rendezését illetőleg, mely a jegyző-könyvben szintén nincs felemlítve, tudni akarja, hogy e kérdés is szóba jött; és Andrassy gr. által a legelőnkebben pártoltatott. Reményli, hogy a fennebi alapon nyitandó tárgyalások alatt, ugy a német, mint a magyar sajtó a legerélyesebben fogja sürgetni a valuta rendezését, mint oly ügyet, mely a legszorossabban öszszefűg a monarchia érdekével és becsületével.

— A m. kir. igazságügyi miniszter rendeletet adott ki: a bányási határörvidék, és a titeli zászlóalj területén, ezeknek polgárosításával életbelépő törvénykezési szabályok tárgyában; mely a folyó évi nov. 1-én lép életbe.

— Miniszterválsági hírek kaptak lábra Ausztriában, a melynek a budget-tárgyalásokat rendezni követni szokták s azért sok hitelle nem érdemsek. Jelenleg a konzervatívek felé hajlik — hír szerint — a szerezése, természetesen a foederalismus kizárásával. A szárnyaló hírek indokát és keletkezését így írja le a „Reform”: Sennyei beszéde és a közös kormány az osztrák delegatiónban a hadjutek felemelése kérdésében nyert győzelme az alkotmánypart felett a feudál-konzervatívek segítségével, bécsi lapok szerint megintatták hg. Auersperg állását, s az udvar körében azon dolgoznak, hogy egy erős marku konzervatív, de nem foederalista miniszterium, örökölje a liberalistóktól a kormányalczát. — Beszélük, hogy Albrecht főherceg Pesten időzvének ez irányban foglalt volna állást, sőt elnökminisztereknek két katonakormányt, b. Pinet és báró Philippovics altbngyokat ajánlotta. — Másik versio Hoffman külügyminiszteri államtitkár, ki az utolsó heteken sűrűn találkozott b. Sennyeivel, jelöli e polczra és azt beszéli, hogy Braun államtanácsos, ki Hohenwarthot is felemelte, ezen kombinatit pártolja, sőt maga is kész tárczát vállalni.

— A „P. Lloyd” az Auersperg-miniszterium ingadorászáról szárnysló híreket csefolgatja. Nevetrésnek és képtelenségnek találja azon hír, hogy Ausztria Magyarországon azon alkotmányos kormányon kívül még egy titkos kormány is létezik, mely a nyilvánosság elől elvonja magát, de mindenben mervadó és döntő befolyást gyakorol. Elkéintve attól hogy az egyének, kiket Lajtan tul e hírrel kapcsolatba hoznak, (Hoffman külügyi osztályfőnököt érti.) alkotmányos érületeikről ismeretesekek, az ily titkos kormány létezésé bizonyára nem kerülne el Andrassy gr. figyelmét, ki azt semmi esetre sem tűrné.

— Csepel közszög az iránt folyamadott Pest város tanácsához, hogy azon helység kebeleztessék a fővárosba. Csepel közszög már f. é. márcz. havában folyamadott ez ügyben az igazságügyminiszterhez, de eredmény nélkül. A most benyújtott kérvényben, mint fontos indokot, kiemelük, hogy Csepel jelenleg Rácz-Kelvéhez tartozik, mely hat órányra fekszik, míg Csepelből Pestre egy óra alatt el lehet jutni, miután az öszszekötő töltés készen áll; azonkívül e bekebelezés a városnak semmitelne költséget nem fog okozni, sőt el- lenben szaporitani fogja jövedelmét. Végül folyamóványukat pártolólag kéri a belügyminiszteriumhoz

gyitett emberi ürületeket önteni. Ez által kettős czélt érünk el: először a gyümölcs sokkal szebb, nagyobb lesz, korábban megérik, és a mi fő, oly szilárdul áll a galyon, hogy bármily erős szél sem zavarja le egy könnyen; 2-szor a fa könnyebben kiállja a telet. A módot folytatni kell a gyümölcs teljes megéréséig. Kélföldön e czélra drak csöveket is alkalmaznak s a kovelektrágyát ezeken vezetik a fagyókerekhez, mely trágya eléggé szétterüljön; a csö nyílása alá laposköveket helyeznek. Nem árt megkísérteni.

— Gyümölcsfák trágyázása. Hohenheimban a mezőn levő gyümölcsfák egy részét megtrágyázták, az elmúlt öszszel s ez évben már észlelheték a különbséget, ugyan is míg a trágyázott fak setét zöld lombzattal ökekedtek és rakva nagy és szép gyümölcsesek pompáztak, addig a művelésben és trágyázásban nem részerült fákön alig volt néhány apró gyümölcs szemléhető. Erre azt a megjegyzést teszi a „Wochenblatt für Land und Forstwirtschaft”: hogy e tényekből látható, hogy a rosz természetnek nem egyedül az időjárás az oka, hanem a tsphiany, melyben művelés és trágyázás nélkül a fák szükölködnek. Ajánlja a gyümölcsfák körül földnek megmunkálását és télire trágyával beborítását.

— Londonból okt. 23- ról jelentik, a Weaver és Dave folyamok kiáradása következtében Northwich, Middlewich és Windford városok árva alatt vannak.

— Berlin, okt. 23 dikán Az urak háza bevégezte a kerületi rendtartás javaslata feletti általános vitákat. A belügyminiszter annak elfogadását ajánlá, kiemelve az előterjesztmény fontosságát. Holnap lesz a részletes vita.

— Rómában a pápa okt. 23 kán reggel elfogadá Peru követét a pápai széknél, Galvest, ki átnyújtá meghitelező iratait.

